

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра терапевтичної стоматології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

_____ Едуард БУРЯЧКІВСЬКИЙ

01 вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Виробнича стоматологічна практика в терапевтичній стоматології»

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність: 221 «Стоматологія»

Освітньо-професійна програма: Стоматологія

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Стоматологія» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 221 «Стоматологія» галузі знань 22 «Охорона здоров'я», ухваленою Вченою Радою ОНМедУ (протокол № 10 від 27 червня 2024 року).

Розробники:

д.мед.н., проф. Скиба В.Я.

завуч кафедри, к.психол.н., доц. Коваль С.М.

к.м.н., доц. Гончарук Л.В.

к.м.н., доц. Івченко Н.А.

Затверджено на засіданні кафедри терапевтичної стоматології
Протокол № 1 від 27.08.2024 р.

Завідувач кафедри _____ Василь СКИБА

Погоджено із гарантом ОПП _____ Анатолій ГУЛЮК

Схвалено предметною цикловою методичною комісією зі стоматологічних дисциплін
ОНМедУ
Протокол № 1 від 30.08.2024 р.

Голова предметної циклової методичної комісії зі стоматологічних дисциплін ОНМедУ
_____ Володимир КРИКЛЯС

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____
Протокол № ___ від “___” _____ 2024 р.

Завідувач кафедри _____

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____
Протокол № ___ від “___” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика практики
Загальна кількість: Кредитів: 1,5 Годин: 45	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я» Спеціальність 221 «Стоматологія» Рівень вищої освіти другий (магістерський) «Виробнича стоматологічна практика»	<i>Денна форма навчання</i>
		<i>Обов'язкова освітня компонента</i>
		<i>Рік підготовки: 4</i>
		<i>Семестр VIII - 1,5 кредити</i>
		<i>Лекції (0 год.)</i>
		<i>Семінарські (0 год.)</i>
		<i>Практичні (18 год.)</i>
		<i>Лабораторні (0 год.)</i>
		<i>Самостійна робота (27 год.)</i>
<i>у т.ч. індивідуальні завдання (0 год.)</i>		
<i>Форма підсумкового контролю – КПП</i>		

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ, КОМПЕТЕНТНОСТІ, ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Мета: формування у здобувачів теоретичних знань, практичних навичок і умінь щодо діагностики, лікування, профілактики основних стоматологічних захворювань в клініці терапевтичної стоматології.

Завдання практики: Сформувані у здобувачів сучасні професійні знання та навички з лікування захворювань твердих тканин зубів, ускладнень карієсу зубів, захворювань тканин пародонту.

Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

Згідно з вимогами «Стандарту вищої освіти України» Виробнича лікарська практика з терапевтичної стоматології забезпечує набуття здобувачами наступних компетентностей:

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі і проблеми в галузі охорони здоров'я/ за спеціальністю «Стоматологія», у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.

ЗК 6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 10. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 11. Здатність працювати в команді.

Спеціальні компетентності (СК):

СК 1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані.

СК 2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.

СК3. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.

СК4. Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні та профілактиці захворювань.

СК6. Спроможність визначати раціональний режим праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

СК7. Спроможність визначати тактику ведення пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області з супутніми соматичними захворюваннями.

СК8. Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.

СК9. Спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

СК 14. Спроможність ведення нормативної медичної документації.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 1. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання (за списком 2)

ПРН 2. Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 5).

ПРН 3. Спеціалізовані концептуальні знання, що включають наукові здобутки у сфері охорони здоров'я і є основою для проведення досліджень, критичне осмислення проблем у сфері медицини та дотичних до неї міждисциплінарних проблем.

ПРН 4. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати попередній клінічний діагноз захворювання (за списком 2).

ПРН 6. Встановлювати остаточний клінічний діагноз шляхом прийняття обґрунтованого рішення та аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики, дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, під контролем лікаря-керівника в умовах закладу охорони здоров'я (за списком 2).

ПРН 7. Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, функціональні та/або інструментальні) (за списком 4), пацієнтів із захворюваннями органів і систем організму для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).

ПРН 8. Визначити головний клінічний синдром або симптом, яким обумовлена тяжкість стану потерпілого/постраждалого (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення стану людини за будь-яких обставин (в умовах закладу охорони здоров'я, за його межами) у т.ч. в умовах надзвичайної ситуації та бойових дій, в польових умовах, в умовах нестачі інформації та обмеженого часу.

ПРН 10. Визначати необхідний режим праці, відпочинку та харчування на підставі заключного клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

ПРН 11. Проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартними схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).

ПРН 14. Визначати тактику та надавати екстрену медичної допомогу при невідкладних станах (за списком 3) в умовах обмеженого часу згідно з існуючими клінічними протоколами та стандартами лікування.

ПРН 16. Формувати цілі та визначати структуру особистої діяльності на підставі результату аналізу певних суспільних та особистих потреб.

ПРН 17. Виконувати медичні маніпуляції (за списком 5) в умовах лікувального закладу, вдома або на виробництві на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта шляхом прийняття обґрунтованого рішення, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм.

ПРН 19. Планувати та втілювати систему протиепідемічних та профілактичних заходів, щодо виникнення та розповсюдження захворювань серед населення.

ПРН 20. Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності

ПРН 21. Виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 6).

ПРН 22. Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 7).

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

Знати:

- Організацію роботи стоматологічного кабінету. Функції та обов'язки медичного персоналу.

- Питання етики та деонтології. Питання ергономіки та техніки безпеки.

- Стоматологічні інструменти для обстеження і лікування зубів, їх призначення.

- Класифікації основних стоматологічних захворювань.

- Клінічні методи діагностики основних стоматологічних захворювань.

- Додаткові методи діагностики основних стоматологічних захворювань.

- Етіологію та патогенез основних стоматологічних захворювань.

- Інєрвацію та кровопостачання щелеп та окремих груп зубів.

- Методи лікування основних стоматологічних захворювань.

- Методи профілактики основних стоматологічних захворювань.

- Норми робочого часу, якісні та кількісні показники роботи лікаря-стоматолога.

- Правила заповнення медичної документації.

Здобувач повинен вміти:

- Аналізувати результати клінічних обстежень пацієнтів з основними стоматологічними захворюваннями.

- Аналізувати результати додаткових обстежень пацієнтів з основними стоматологічними захворюваннями.

- Визначити провідні синдроми і симптоми в клініці терапевтичної стоматології.

- Проводити лікування карієсу зубів.

- Проводити лікування ускладнень карієсу зубів.

- Проводити лікування некаріозних уражень твердих тканин зубів.

- Проводити лікування захворювань тканин пародонту.

- Проводити диференційну діагностику захворювань в клініці терапевтичної стоматології.

- Формулювати попередній клінічний діагноз в клініці терапевтичної стоматології.

- Обґрунтовувати остаточний діагноз в клініці терапевтичної стоматології.

- Виявляти соматичні захворювання, що потребують особливої тактики ведення пацієнта на терапевтичному прийомі.

- Призначати фізіотерапевтичні методи лікування основних стоматологічних захворювань.

- Діагностувати невідкладні стани та надавати невідкладну допомогу в клініці терапевтичної стоматології.
- Проводити первинну та вторинну профілактику основних стоматологічних захворювань.
- Демонструвати навички заповнення пакету медичної документації на терапевтичному прийомі.
- Демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації на терапевтичному прийомі.

3. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

1. Виробнича лікарська практика з терапевтичної стоматології

Тема 1. Діагностика та диференційна діагностика некаріозних уражень та карієсу зубів.

Тема 2. Діагностика та диференційна діагностика ускладнень карієсу (пульпіт, періодонтит).

Тема 3. Лікування та профілактика початкових стадій карієсу зубів та некаріозних уражень.

Тема 4. Препарування каріозних порожнин, використання сучасних пломбувальних матеріалів для пломбування каріозних порожнин.

Тема 5. Лікування та профілактика ускладнень карієсу (пульпіт, періодонтит).

Тема 6. Обстеження хворих з захворюваннями тканин пародонту. Складання плану діагностики. Відпрацювання навичок індексної оцінки стану пародонту, рентгенологічних та додаткових методів дослідження. Формулювання попереднього та обґрунтування остаточного діагнозу.

Тема 7. Визначення плану загального лікування та профілактики хворих на гінгівіт, пародонтит, пародонтоз.

Тема 8. Визначення плану місцевого лікування хворих на гінгівіт, пародонтит, пародонтоз. Видалення зубних відкладень.

Тема 9. Відпрацювання фізичних методів лікування захворювань зубів та тканин пародонту.

4. СТРУКТУРА ПРАКТИКИ

1. Виробнича лікарська практика з терапевтичної стоматології

Назви тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		лекції	семінари	практичні	лабораторні
Тема 1. Діагностика та диференційна діагностика некаріозних уражень та карієсу зубів.	7			2	5
Тема 2. Діагностика та диференційна діагностика ускладнень карієсу (пульпіт, періодонтит).	2			2	
Тема 3. Лікування та профілактика початкових стадій карієсу зубів та некаріозних уражень.	6			2	4
Тема 4. Препарування каріозних порожнин, використання сучасних пломбувальних матеріалів для пломбування каріозних порожнин.	2			2	
Тема 5. Лікування та профілактика ускладнень карієсу (пульпіт, періодонтит).	6			2	6

Тема 6. Обстеження хворих з захворюваннями тканин пародонту. Складання плану діагностики. Відпрацювання навичок індексної оцінки стану пародонту, рентгенологічних та додаткових методів дослідження. Формулювання попереднього та обґрунтування остаточного діагнозу.	6			2		6
Тема 7. Визначення плану загального лікування та профілактики хворих на гінгівіт, пародонтит, пародонтоз.	2			2		
Тема 8. Визначення плану місцевого лікування хворих на гінгівіт, пародонтит, пародонтоз. Видалення зубних відкладень.	6			2		6
Тема 9. Відпрацювання фізичних методів лікування захворювань зубів та тканин пародонту.	2			2		
Усього годин	39			18		27

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ / СЕМІНАРСЬКИХ / ПРАКТИЧНИХ / ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

5. Теми лекційних / семінарських / практичних / лабораторних занять

5.1. Теми лекційних занять

Лекційні заняття не передбачені.

5.2. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

5.3. Теми практичних занять:

5.3.1. Теми практичних занять

№	Назва теми	Кіл-ть годин
1	Тема 1. Діагностика та диференційна діагностика некаріозних уражень та карієсу зубів.	2
2	Тема 2. Діагностика та диференційна діагностика ускладнень карієсу (пульпіт, періодонтит).	2
3	Тема 3. Лікування та профілактика початкових стадій карієсу зубів та некаріозних уражень.	2
4	Тема 4. Препарування каріозних порожнин, використання сучасних пломбувальних матеріалів для пломбування каріозних порожнин.	2
5	Тема 5. Лікування та профілактика ускладнень карієсу (пульпіт, періодонтит).	2
6	Тема 6. Обстеження хворих з захворюваннями тканин пародонту. Складання плану діагностики. Відпрацювання навичок індексної оцінки стану пародонту, рентгенологічних та додаткових методів дослідження. Формулювання попереднього та обґрунтування остаточного діагнозу.	2
7	Тема 7. Визначення плану загального лікування та профілактики хворих на гінгівіт, пародонтит, пародонтоз.	2
8	Тема 8. Визначення плану місцевого лікування хворих на гінгівіт, пародонтит, пародонтоз. Видалення зубних відкладень.	2

9	Тема 9. Відпрацювання фізичних методів лікування захворювань зубів та тканин пародонту.	2
	Разом	18

5.1. Теми лекційних занять

Лекційні заняття не передбачені.

5.2. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

5.3. Теми практичних занять:

5.4. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ

6.1. Тематичний план самостійної роботи здобувачів

№	Назва теми / види завдань	Кіл-ть годин
1.	Підготовка до практичних занять 1-2. Діагностика та диференційна діагностика некаріозних уражень та карієсу зубів. Діагностика та диференційна діагностика ускладнень карієсу (пульпіт, періодонтит).	5
2.	Підготовка до практичних занять 3-4. Лікування та профілактика початкових стадій карієсу зубів та некаріозних уражень. Препарування каріозних порожнин, використання сучасних пломбувальних матеріалів для пломбування каріозних порожнин.	4
3.	Підготовка до практичних занять 5. Лікування та профілактика ускладнень карієсу (пульпіт, періодонтит).	6
4.	Підготовка до практичних занять 6-7. Обстеження хворих з захворюваннями тканин пародонту. Складання плану діагностики. Відпрацювання навичок індексної оцінки стану пародонту, рентгенологічних та додаткових методів дослідження. Формулювання попереднього та обґрунтування остаточного діагнозу. Визначення плану загального лікування та профілактики хворих на гінгівіт, пародонтит, пародонтоз.	6
5.	Підготовка до практичних занять 8-9. Визначення плану місцевого лікування хворих на гінгівіт, пародонтит, пародонтоз. Видалення зубних відкладень. Відпрацювання фізичних методів лікування захворювань зубів та тканин пародонту.	6
	Всього	27

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Практичні заняття: бесіда, ділові ігри, вирішення клінічних ситуаційних задач, відпрацювання навичок огляду пацієнта, відпрацювання навичок виконання маніпуляцій, інструктаж та відпрацювання навичок на фантомах, тренувальні вправи з диференціальної діагностики найбільш поширених стоматологічних захворювань.

Самостійна робота: самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, самостійне опанування техніки передстерилізаційної підготовки, стерилізації стоматологічного інструментарію різними методами, підготовки робочого місця лікаря-стоматолога, зберігання пломбувальних матеріалів, медикаментів тощо.

8. ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ (У Т.Ч. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ)

Поточний контроль:

1. Оцінювання теоретичних знань з теми заняття:

методи: опитування, вирішення ситуаційної клінічної задачі;

максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.

2. Оцінка практичних навичок та маніпуляцій з теми заняття:

методи: оцінювання правильності виконання практичних навичок, рольова гра.

максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.

Оцінка за одне практичне заняття є середньоарифметичною за всіма складовими і може мати лише цілу величину (5, 4, 3, 2), яка округлюється за методом статистики.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Структура оцінки поточної навчальної діяльності одного практичного заняття
Відмінно «5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, приймає активну участь в рольовій грі, впевнено демонструє практичні навички під час виконання лікарських маніпуляцій на фантомі, інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
Добре «4»	Здобувач добре володіє матеріалом, приймає участь в рольовій грі, демонструє практичні навички під час виконання лікарських маніпуляцій на фантомі, інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття, демонструє клінічне мислення.
Задовільно «3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено приймає участь в рольовій грі, демонструє практичні навички під час виконання лікарських маніпуляцій на фантомі, інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень з суттєвими помилками.
Незадовільно «2»	Здобувач не володіє матеріалом, не приймає участь в рольовій грі, не демонструє практичні навички під час виконання лікарських маніпуляцій на фантомі, інтерпретації даних клінічного, лабораторних та інструментальних досліджень.

Підсумковий контроль: КПП.

Здобувач допускається до КПП за умови виконання вимог наскрізної робочої програми практики та в разі, якщо за поточну діяльність він отримав не менше 3,00 балів.

Оцінювання результатів практики здобувачів під час підсумкового контролю – комплексного практичного іспиту(КПП).

Методика проведення підсумкового контролю у формі КПП є уніфікованою та передбачає використання стандартизованих форм. Кількість практичних навичок, які виносяться на КПП, відповідає кількості профілів виробничої практики на відповідному курсі за відповідною ОПП .

Оцінювання здобувача проводиться за чек-листом. Під час КПП, здобувач отримує білет, а екзаменатори використовують чек - лист до відповідного білету з еталонними відповідями та визначають, які обов'язкові складові відповіді було виконано або не виконано здобувачем.

Кожному пункту алгоритму, залежно від складності, присвоюється певна кількість балів. Питома вага (кількість балів) кожного пункту може бути різною - залежно від кількості пунктів та складності виконання конкретного пункту. Деякі сценарії можуть мати критичні точки, при невиконанні яких завдання вважається невиконаним. При формуванні пунктів чек-листу повинні бути виключені двоякість розуміння.

При виконанні здобувачем певних дій, він може отримати "мінус бали", а саме:

№	Критерій оцінювання	Бал
1.	Нерегламентована дія або спроба спілкування з екзаменатором, не передбачена завданням	- 5

2.	Друга нерегламентована дія або спроба спілкування з екзаменатором, не передбачена завданням	- 5
3.	Третя нерегламентована дія або спроба спілкування з екзаменатором, не передбачена завданням	-5
4.	Четверта нерегламентована дія або спроба спілкування з екзаменатором, не передбачена завданням	- 5
5.	Більше 4-х нерегламентованих дій	- 20
6.	Небезпечна дія (яка неминуче приведе до погіршення стану пацієнта)	- 20
7.	Неприпустима поведінка	- 20
8.	Пошкодження сімуляційного обладнання або інвентаря	- 20

Максимальна оцінка за виконання завдання на одній станції становить 100 балів. КПП вважається складеним, якщо здобувач набрав не менше 60% від максимальної кількості балів на кожній станції.

Загальна оцінка за КПП складається як середньо арифметична всіх отриманих оцінок за всі профілі. КПП проводиться в Навчально-виробничому комплексі інноваційних технологій навчання, інформатизації та внутрішнього моніторингу якості освіти Університету в період екзаменаційних сесій наприкінці семестру (осіннього та весняного) згідно з розкладом.

9. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Отриманий середній бал за навчальну дисципліну для здобувачів, які успішно опанували робочу програму навчальної дисципліни, конвертується з традиційної чотирибальної шкали у бали за 200-бальною шкалою, як наведено у таблиці:

Таблиця конвертації традиційної оцінки у багатобальну шкалу

Традиційна чотирибальна шкала	Багатобальна 200-бальна шкала
Відмінно («5»)	185 – 200
Добре («4»)	151 – 184
Задовільно («3»)	120 – 150
Незадовільно («2»)	Нижче 120

Багатобальна шкала (200-бальна шкала) характеризує фактичну успішність кожного здобувача із засвоєння освітньої компоненти. Конвертація традиційної оцінки (середній бал за навчальну дисципліну) в 200-бальну виконується інформаційно-технічним відділом Університету.

Відповідно до отриманих балів за 200-бальною шкалою, досягнення здобувачів оцінюються за рейтинговою шкалою ECTS. Подальше ранжування за рейтинговою шкалою ECTS дозволяє оцінити досягнення здобувачів з освітньої компоненти, які навчаються на одному курсі однієї спеціальності, відповідно до отриманих ними балів.

Шкала ECTS є відносно-порівняльною рейтинговою, яка встановлює належність здобувача до групи кращих чи гірших серед референтної групи однокурсників (факультет, спеціальність). Оцінка «А» за шкалою ECTS не може дорівнювати оцінці «відмінно», а оцінка «В» – оцінці «добре» тощо. При конвертації з багатобальної шкали межі оцінок «А», «В», «С», «D», «Е» за шкалою ECTS не співпадають з межами оцінок «5», «4», «3» за традиційною шкалою. Здобувачі, які одержали оцінки «FX» та «F» («2») не вносяться до списку здобувачів, що ранжуються. Оцінка «FX» виставляється здобувачам, які набрали

мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але яким не зарахований підсумковий контроль. Оцінка «F» виставляється здобувачам, які відвідали усі заняття з дисципліни, але не набрали середнього балу (3,00) за поточну навчальну діяльність і не допущені до підсумкового контролю.

Здобувачі, які навчаються на одному курсі (однієї спеціальності), на підставі кількості балів, набраних з дисципліни, ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Конвертація традиційної оцінки з дисципліни та суми балів за шкалою ECTS

Оцінка за шкалою ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10% здобувачів
B	Наступні 25% здобувачів
C	Наступні 30% здобувачів
D	Наступні 25% здобувачів
E	Наступні 10% здобувачів

10. Методичне забезпечення

- Робоча програма навчальної дисципліни
- Силабус
- Методичні розробки до практичних занять
- Методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів вищої освіти
- Мультимедійні презентації
- Ситуаційні клінічні завдання
- Сценарії рольових ігор (за необхідністю)
- Електронний банк тестових завдань за підрозділами з дисципліни

11. ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК ДЛЯ КІП

1. Рухливість зубів
2. Визначення глибини пародонтальної кишені
3. Нанесення адгезивної системи
4. Внесення тимчасової пломби з дентин - пасти
5. Внесення лікувальної прокладки світлового затвердіння
6. Огляд причинного зуба
7. Діагностичне використання карієс детектора
8. Установка секційної матриці при 2 класі за Блеком
9. Проведення електроодонтодіагностики
10. Визначення робочої довжини кореневого каналу при ендодонтичному лікуванні за допомогою апекслокатора

12. Рекомендована література

Основна:

1. Терапевтична стоматологія: У 4-х т. — Т. 2. Карієс. Пульпіт. Періодонтит. Ротовий сепсис: Підручник для студ. стомат. ф-тів. мед. ЗВО. — 3-тє вид. Рекомендовано МОЗ / За ред. А.В. Борисенка. — К., 2020. — 592 с.
2. Стоматологічні захворювання: терапевтична стоматологія за ред. проф.. Борисенка А.В. — К.: Медицина, 2017. — 664 с.
3. Фармакотерапія захворювань слизової оболонки порожнини рота і тканин пародонта. за ред. проф.. Борисенка А.В. — К.: Медицина, 2018. — 504 с.
4. Біденко Н.В., Борисенко А.В., Васильчук О.В. та ін.. Алгоритми виконання стоматологічних і медичних маніпуляцій для підготовки до Державної атестації студентів 5 курсу за спеціальністю «Стоматологія». — Київ: Книга-плюс, 2017. — 455 с.

Додаткова:

1. Сучасні пломбувальні матеріали та методи їх використання в терапевтичній стоматології: [навчальний посібник] / Г.Ф. Білоклицька, О.В. Ашаренкова, О.В. Копчак. - К.: Видавничий дім «Асканія», 2013. - 143 с.
2. Клінічна фармакологія та фармакотерапія в стоматології: Навч. посіб. для мед. унів, інст., акад. — 2-ге вид. Рекомендовано Вченою радою НМАПО ім. П.Л. Шупика / Мазур І.П., Хайтович М.В., Голопихо Л.І. — К., 2019. — 376 с.
3. Петрушанко Т.О., Островська Л.Й., Іленко Н.М. Клінічний практикум із терапевтичної стоматології: Навчальний посібник / Т.О.Петрушанко, Л.Й. Островська, Н.М. Іленко. – Київ: «Центр учбової літератури», 2019. – 259 с.
4. Борисенко А.В., Антоненко М.Ю., Сідельнікова Л.Ф., Мельничук Т.А. Нариси практичної пародонтології. – К.: ТОВ «Бібліотека «Здоров'я України» – Київ: «Бібліотека «Здоров'я України», 2017. — 348 с.
6. Виробнича практика з терапевтичної стоматології для студентів IV курсу: Навчальний посібник / Т.О. Петрушанко, А.К. Ніколішин, Н.М. Іленко, Е.В. Ніколішина, І.О. Іваницький - Київ: «Центр учбової літератури», 2018. – 288 с.;
20. Дерматостоматити / Г.С. Чучмай, Л.О. Цвих, С.С. Різник, Б.С. Гриник. – Львів, 1998. – 136 с.
7. Іваницький І.О. Гіперчутливість зубів: навчальний посібник для студентів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / І.О. Іваницький, О.С. Іваницька, Т.О. Петрушанко. – Полтава: Дивосвіт, 2019. – 108 с.
8. Клінічна фармакологія та фармакотерапія в стоматології: Навч. посіб. для мед. унів, інст., акад. — 2-ге вид. Рекомендовано Вченою радою НМАПО ім. П.Л. Шупика / Мазур І.П., Хайтович М.В., Голопихо Л.І. — К., 2019. — 376 с.

13. Електронні інформаційні ресурси

1. <http://moz.gov.ua> – Міністерство охорони здоров'я України
2. www.ama-assn.org – Американська медична асоціація / American Medical Association
3. www.dec.gov.ua/mtd/home/ - Державний експертний центр МОЗ України
4. <http://bma.org.uk> – Британська медична асоціація
5. www.gmc-uk.org - General Medical Council (GMC)